

Сергій БОРЩЕВСЬКИЙ,

orcid.org/0000-0002-5538-8036

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри мови та стилістики

Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка

(Київ, Україна) svbor@ukr.net

ПРАГМАЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НОВІТНІХ МІЛІТАРНИХ НЕОЛОГІЗМІВ УКРАЇНСЬКОГО МАСМЕДІЙНОГО ДИСКУРСУ

Стаття відображає результати дослідження прагмалінгвістичних характеристик новітніх мілітарних неологізмів з позицій комплексного семантико-прагматичного підходу до вивчення мовних явищ.

Ми пропонуємо розглядати новітні мілітарні неологізми української мови як одиниці царини лінгвістичної прагматики, що дозволить урахувати когнітивно-прагматичний та комунікативно-функціональний аспекти. При цьому поряд із метою мовця, який здійснює комунікативний намір, критерії визначення одиниць дослідження мають охоплювати не лише вузький ситуативний, але й широкий історичний контекст, а саме невизнання Російською Федерацією суб'єктності української держави, що має наслідком тривале екзистенційне протистояння «Україна – Росія».

Метою розвідки є ідентифікація прагмалінгвістичних характеристик новітніх мілітарних неологізмів, що з'явилися переважно після початку відкритої (активної) фази російсько-української війни 24.02.2022 року, на основі аналізу українськомовних медіатекстів. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

1) проаналізувати лінгвальні (словотвірні, лексико-семантичні, морфологічні, графічні, орфографічні, стилістичні) особливості новітніх мілітарних неологізмів за відповідним словником, що його розміщено на офіційному сайті інформаційного агентства Міністерства оборони України «АрміяІнформ» (автор-укладач Євген Букет);

2) з'ясувати а) контекстуальне значення виявлених новотворів, б) комунікативні інтенції мовця, в) вузький ситуативний та широкий історичний контекст, у якому відбувається мовленнєвий акт, шляхом аналізу масмедійних текстів Генерального регіонально анотованого корпусу української мови, що їх зафіксовано після 24.02.2022 року;

3) визначити роль лінгвальних та екстралінгвальних чинників у реалізації прагматичного потенціалу висловлень/мінітекстів, що містять новітні мілітарні неологізми.

Проаналізований матеріал дозволяє констатувати дві відчутні еволюційні зміни в українському медійному дискурсі, що мали місце після початку повномасштабного вторгнення. По-перше, під впливом екстралінгвальних чинників відбувається безпрецедентна «мобілізація» дериваційного арсеналу української мови, що має наслідком потужний комунікативно-прагматичний ефект в усних і письмово оформлених мовленнєвих актах. По-друге, спостерігаємо підсилення прагматичного потенціалу висловлень, які містять новітні сленгізми-неологізми на тлі а) ситуативної конвергенції – контекстуально зумовленого накладання двох і більше словотвірних моделей у межах одного лексичного новотвору; б) метафоричних і метонімічних зсувів у лексико-семантичній структурі низки загальноживаних слів, що від початку війни актуалізують мілітарні смисли і дозволяють розглядати новітні неологізми воєнного часу як одиниці сфери лінгвістичної прагматики.

Ключові слова: мілітарний неологізм, лінгвістична прагматика, український медійний дискурс, екстралінгвальні чинники, дериваційний арсенал, прагматичний потенціал, ситуативна конвергенція.

Serhii BORSHCHEVSKYI,

orcid.org/0000-0002-5538-8036

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Language and Stylistics

Institute of Journalism of Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Kyiv, Ukraine) svbor@ukr.net

PRAGMALINGUISTIC FEATURES OF THE RECENT MILITARY NEOLOGISMS IN UKRAINIAN MASS MEDIA DISCOURSE

The article reflects the results of the study of pragmalinguistic characteristics of the latest military neologisms from the standpoint of a comprehensive semantic and pragmatic approach to the study of linguistic phenomena.

We propose to consider the newest military neologisms of the Ukrainian language as units of the field of linguistic pragmatics, which will allow us to take into account the cognitive-pragmatic and communicative-functional aspects.

At the same time, along with the purpose of the speaker who carries out the communicative intention, the criteria for determining the units of study should cover not only a narrow situational but also a broad historical context, namely the non-recognition by the Russian Federation of the subjectivity of the Ukrainian state, which results in a lasting existential confrontation between Ukraine and Russia.

The purpose of the study is to identify the pragmalinguistic features of the recent military neologisms that appeared mainly after the beginning of the open (active) phase of the Russian-Ukrainian war on 24.02.2022, based on the analysis of Ukrainian-language media texts. Achieving this goal entails solving the following tasks:

1) to analyse the linguistic (word-formation, lexical and semantic, morphological, graphic, spelling, stylistic) characteristics of the latest military neologisms using the relevant dictionary posted on the official website of the information agency of the Ministry of Defence of Ukraine "ArmyInform" (author-compiler Yevhen Buket);

2) to find out a) the contextual meaning of the identified neologisms, b) the communicative intentions of the speaker, c) the narrow situational and broad historical context in which the speech act takes place by analysing the mass media texts of the General Regionally Annotated Corpus of the Ukrainian Language recorded after 24.02.2022;

3) to determine the role of linguistic and extra-linguistic factors in the realisation of the pragmatic potential of statements/mini-texts containing the recent military neologisms.

The analysed material allows us to state two tangible evolutionary changes in the Ukrainian media discourse that took place after the start of the full-scale invasion. Firstly, under the influence of extralinguistic factors, there is an unprecedented "mobilisation" of the derivational arsenal of the Ukrainian language, which has a powerful communicative and pragmatic effect in oral and written speech acts. Secondly, we observe an increase in the pragmatic potential of expressions containing the latest slangisms and neologisms against the background of a) situational convergence – contextually determined overlap of two or more word-formation models within one lexical innovation; b) metaphorical and metonymic shifts in the lexical and semantic structure of a number of common words, which since the beginning of the war have actualised military meanings and allow us to consider the latest wartime neologisms as units of the field of linguistic pragmatics.

Key words: military neologism, linguistic pragmatics, Ukrainian media discourse, extralinguistic factors, derivational arsenal, pragmatic potential, situational convergence.

Постановка проблеми. Уже майже два з половиною роки триває героїчний спротив українського народу відкритій збройній агресії Російської Федерації проти нашої держави. Починаючи з останньої декади лютого 2022 року фокус усіх українських та більшості світових засобів масової інформації було переміщено з ковідного фронту на активне висвітлення російсько-української війни.

Мовна творчість внутрішньо притаманна українському народові, вона – як образно зауважує відомий військовий кореспондент А. Печерський – «ознака того, що українське слово не заскліло у припалих пилом старих словниках, а активно живе серед українців у повсякденному вжитку» (Печерський, 2022).

Словотворчість періоду російсько-української війни майже відразу вийшла за межі української чи російської мови. Менше ніж за місяць після початку повномасштабного вторгнення, починаючи з 20 березня 2022 року популярний серед користувачів різних країн онлайн-словник англомовного сленгу (Urban Dictionary) фіксує перші новотвори воєнного часу, а саме *Chornobaivka* – транслітеровану назву горезвісного для окупантів українського села поблизу аеродрому, який неодноразово ставав могилою для ударних гелікоптерів та іншої броньованої техніки країни-агресорки.

Перехід від системно-структурної до комунікативно-функціональної парадигми актуалізував антропоцентричний підхід до вивчення мовних

явищ. Зміна парадигми спричинила, зокрема, перегляд уявлень щодо тексту як об'єкта аналізу: сучасні лінгвісти аналізують текст як складну комунікативну структуру, враховуючи 1) особистість автора з його психологічними, соціальними, культурними, етнічними та іншими властивостями, 2) адресата (читача) з його рівнем сприймання інформації і 3) ситуацію мовлення (хронотоп, тобто простір і час), при цьому важливе значення має *пресупозиція* – фонові знання, що на них спирається автор у процесі творення, а читач у процесі сприйняття тексту (Кочерган Загальне, 2006: 160-161).

Природним наслідком такого розвитку комунікативно-функціональної лінгвістики загалом і лінгвістики тексту зокрема стало її об'єднання з теорією дискурсу (дискурсологією) – дисципліною, яка вивчає соціально зумовлені ситуації або сфери функціонування мови.

Упродовж останніх десятиліть у мовознавстві сформувався цілий калейдоскоп дефініцій поняття *дискурс* (Дж. Браун, Т. ван Дейк, К. Пайк, П. Серіо, Г. Почепцов та ін.). Ми погоджуємось з образним визначенням М. Кочергана, який розглядає дискурс як «...текст, занурений у життя», як цілеспрямовану соціальну дію, «текст у сукупності прагматичних, соціокультурних, психологічних та інших чинників» (Кочерган Загальне, 2006: 161).

Однією з проблем прагмалінгвістики є розмежування семантики і прагматики. Цілком обгрун-

тованим вважаємо комплексний семантико-прагматичний підхід до вивчення мовних явищ (О. Дзюбіна, Дж. Ліч, Дж. Олвуд), згідно з яким семантику і прагматику слід розглядати як компоненти, що взаємно доповнюють один одного. Річ у тім, що обидва компоненти пов'язані зі значенням мовного знака, але відмінність між ними полягає в різних тлумаченнях дієслова «значити»: семантика відповідає на запитання «що означає?», прагматика ж дає відповідь на запитання «Що ви хочете сказати, використавши слово?» (Дзюбіна, 2016: 136).

Аналіз досліджень. Упродовж 2014–2022 рр. з'явилися окремі популярні онлайнів та друковані публікації, а також відеоматеріали українських телеканалів, сфокусовані на семантичному аспекті новотворів медійних повідомлень, тематично пов'язаних із російською агресією (Букет, 2022; Війна, 2022; Задвохсотити, 2023; Креміль, 2022; Печерський, 2022). Протягом року після початку повномасштабного вторгнення побачили світ перші спроби наукового узагальнення інноваційних процесів у лексичній системі української мови (Вусик, Павлик, 2022), зокрема й праці, що в них досліджено лексико-семантичні типи та розкрито функціональні особливості запозичень із російської мови періоду російсько-української війни (Космеда, 2023). Водночас бракує студій, присвячених системному описові прагмалінгвістичних характеристик новітніх мілітарних неологізмів, які впродовж останніх двох років почали активно функціонувати в українському медійному дискурсі, що й зумовлює **актуальність** нашої розвідки.

Пропонована нижче публікація є розширеною та поглибленою версією нашої доповіді на V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми медіапростору» (6 квітня 2023 року, м. Київ), зі змістом якої можна ознайомитись за посиланням (Борщевський, 2023).

Під терміном **неологізм** розуміють «слово, а також його окреме значення, вислів, що з'явилися в мові на певному етапі її розвитку (загально-мовні) або були вжиті тільки в якомусь акті мовлення, тексті чи мові певного автора (стилістичні, або індивідуально-авторські) (Тараненко, 2021). Традиційна лінгвістична наука вивчає неологізми в межах лексикології з позицій історичних змін словникового складу мови, при цьому розрізняють неологізми лексичні й семантичні (Кочерган Вступ, 2006: 227-228). Науково-технічний прогрес і, відповідно, виникнення великої кількості слів на позначення нових реалій, що потребували системного опису, зумовили появу нової галузі лінгвістики – неології. У низці країн (зокрема у

США, Франції, Японії) створено центри неології, які фіксують та досліджують корпуси неологізмів (Медведь, 2012: 108). Ми пропонуємо розглядати новітні мілітарні неологізми української мови як одиниці царини *лінгвістичної прагматики*, що дозволить урахувати когнітивно-прагматичний та комунікативно-функціональний аспекти. Такий підхід, на нашу думку, уможливить більш комплексний, а відтак об'єктивний аналіз цих новітніх номінацій, що дасть змогу обґрунтувати зарахування того чи іншого слова (словосполучення) до неологізмів. При цьому поряд із метою мовця, який здійснює комунікативний намір, критерії їхнього визначення мають охоплювати не лише вузький ситуативний, але й широкий історичний контекст, а саме невизнання Російською Федерацією суб'єктності української держави, що має наслідком тривале екзистенційне протистояння «Україна – Росія».

Метою цієї розвідки є ідентифікація прагмалінгвістичних характеристик новітніх мілітарних неологізмів, що з'явилися переважно після початку відкритої (активної) фази російсько-української війни 24.02.2022 року, на основі аналізу українськомовних медіатекстів.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

1. Проаналізувати лінгвальні (словотвірні, лексико-семантичні, морфологічні, графічні, орфографічні, стилістичні) особливості новітніх мілітарних неологізмів за відповідним словником, що його розміщено на офіційному сайті інформаційного агентства Міністерства оборони України «АрміяInform» (автор-укладач Євген Букет)¹.

2. З'ясувати а) контекстуальне значення виявлених новотворів, б) комунікативні інтенції мовця, в) вузький ситуативний та широкий історичний контекст, у якому відбувається мовленнєвий акт, шляхом аналізу масмедійних текстів Генерального регіонально анованого корпусу української мови (далі – ГРАК), що їх зафіксовано після 24.02.2022 року.

3. Визначити роль лінгвальних та екстралінгвальних чинників у реалізації прагматичного потенціалу висловлень/мінітекстів, що містять новітні мілітарні неологізми.

Виклад основного матеріалу. Аналіз реєстру словника неологізмів, що його онлайн-версію було укладено Євгеном Букетом в середині 2022 року,

¹ З повним реєстром проаналізованого словника неологізмів можна ознайомитись за посиланням: <https://armyinform.com.ua/2022/07/20/armiyainform-predstavlyaye-slovnyk-neologizmiv-ukrayinskoyi-movy/>

дозволяє констатувати активізацію словотвірного потенціалу української мови шляхом залучення найрізноманітніших дериваційних типів (моделей), а саме:

1) зрощення, переважно на базі алітерації: *аналоговнєт* «щось, вигадане в росії», *затридні* «нереалістичні плани», *дебахнуло* (*дебахнулько*) «людина, яка через свій інтерес чи стурбованість може спричинити багато шкоди»;

2) відіменникові дієслова, утворені за лінійною афіксальною, переважно суфіксальною моделлю: *байрактарити*, *енлоїти*, *джавелініти*, *стінгерити*, *хаймарсити* «знищити ворога, ходити на полювання, партизанити», *мамкувати* «не виконувати простих дій для збереження життя», *наволонтерити* «знайти щось потрібне, навіть з-під землі»;

3) дієслова, утворені від:

а) числівників та прикметників: *задвохсотити* «знищити ворога», *затрьохсотити* «поразити, нейтралізувати ворога»;

б) транслітерованих зрощень: *іхтамнетити* «знищувати ворогів, видаляти те, чого не повинно бути»;

в) власних імен або назв (онімів): *кадирити* «видавати бажане за дійсне», *кімити* «зберігати оптимізм», *україніти* «дати жорстку відповідь на невинуваті дії», *чорнобайти* «наступати на одні й ті ж самі граблі», *шойгувати* «вдавати, що все добре, коли це не так»;

4) блендинг (злиття): *бандеромобіль* «бойовий автомобіль ЗСУ», *рашизм* «злочинна шовіністична ідеологія «русского міра», *рашисти* «російські військові, прихильники путіна»;

5) основоскладання: *свинособаки* «російські військові, прихильники путіна», *термоточка* «пожежа в росії»;

б) пейоративна суфіксація: *русня*, *рюзкі*, *чмоні* «російські військові, прихильники путіна».

Упродовж перших тижнів війни ми стали свідками розгортання своєрідного орфографічного демаршу – дедалі популярнішої практики написання назви країни-агресорки, країни-колаборантки, а також суміжних понять із малої літери (напр.: *росія*, *рф*, *російська федерація*, *путін*, *білорусь* тощо), що є яскравим прикладом розширення меж застосування стилістичного тропу антономазії.

Варто відзначити, що лексико-семантична структура низки відомих раніше загальноживаних слів та сталих сполучень зазнала після повномасштабного російського вторгнення відчутних семантичних, зокрема метафоричних і метонімічних, зрушень, тобто ці мовні одиниці фактично отримали «друге життя», актуалізувавши при

цьому нові мілітарні смисли. До таких випадків зараховуємо лексеми *хлопок* «вибух у росії, білорусі чи на території, яку тимчасово контролюють окупанти», *бавовна* «вибух у росії чи на тимчасово окупованих територіях», *град* «російська реактивна система залпового вогню», *дискотека* «бойові дії», *мордор* «росія», *орки* «російські військові як нелюдські істоти», *піксель* «українська військова форма, забарвлення в стилі ЗСУ», *приліт* «влучання ворожої ракети чи снаряда у що-небудь», *тривога* «сигнал про необхідність прямувати до укриття», *чисте небо* «відбій повітряної тривоги».

Російсько-українська війна збагатила фразеологію (*завести трактор* «застосувати найбільш неочікуваний аргумент, найнесподіваніший засіб для боротьби», *за поребриком* «у росії», *йти за російським кораблем* «зазнати поразки», *тракторні війська* «неочікувана дієва допомога»), а також принесла прагматичне переосмислення етикетних формул відповідно до широкого історичного контексту, в якому відбувається мовленнєвий акт («*Доброго ранку/вечора, ми з України!*» як нагадування про себе та свою проукраїнську позицію).

Окремо слід згадати такий потужний у прагматистичному відношенні троп як оксиморон (напр.: *дзеркальна тиша* «бойові дії»; *негативне зростання, від'ємне виринання* «падіння чи потоплення чого-небудь російського», *негативно народився* «помер (про російського солдата)»), а також риторичне запитання «*Що по русні?*», на яке очікується знівельована статистична відповідь.

Новітні мілітарні неологізми української мови можна впевнено класифікувати як сленгізми, причому ця субстандартна за своєю природою лексика поступово стандартизується завдяки популяризації у друкованих та онлайн-новинах ЗМІ (зокрема й в офіційних новинних ресурсах) і, відповідно, поповнює лексичний фонд емотивних засобів мови.

Із 48 неологізмів словника Євгена Букета 35 (72.9% від загальної кількості) в різних словоформах зафіксовані у проаналізованому нами підкорпусі текстів ГРАКу, тобто майже три чверті новостворів уже стали здобутком мови, вийшовши за межі усного okazіонального мовлення.

Найчастотнішими серед дієслів-новотворів виявилися перехідні дієслова доконаного і недоконаного виду на позначення активної дії: *байрактарити*, *джавелініти*.

Найбільш частотними номінаціями російських загарбників у ГРАКу виявилися *рашисти* та *орки* (відповідно 35 878 і 9 446 слововживань), дії яких автори медіаповідомлень неприховано асоціюють

із воєнними злочинами фашистів під час Другої світової війни, напр.: *На блокпосту у Василівці рашисти викрали неповнолітню дитину – шістнадцятирічного сина Олега Буряка, голови військової адміністрації Запорізького району* (Інтернет-журнал «Український тиждень»).

Серед досліджених нами публіцистичних матеріалів ГРАКу, що ілюструють контекст уживання 35 зафіксованих підкорпусом неологізмів, переважають тексти, які характеризуються підвищеною емоціогенністю. Це стосується навіть тих текстових повідомлень, у яких наводяться статистичні дані щодо перебігу війни, напр.: *Задвохсотили за день цілу батальйонно-тактичну групу піхоти* (Онлайн-ЗМІ «24 канал»). У наведеному вище прикладі автор удається до використання субстандартної лексики з метою підняти бойовий дух воїнів на полі бою, продемонструвати нескореність українського народу і його готовність мужньо захищати рідну землю навіть попри чисельну перевагу ворога й загрозу ескалації цього екзистенційного конфлікту між Україною та «ядерним» східним сусідом.

Цікавим із прагмалінгвістичного погляду є приклад використання акцентологічної міжмовної гри, що актуалізує нові мілітарні смисли у тріаді рос. «хлопок» – рос. «хлопок» – укр. «бавовна». Напр.: *Сьогодні вранці, 14 червня, місцеві жителі повідомили, що чули гучний «хлопок», а потім бачили хмару диму в небі й російські вертольоти МНС* (Онлайн-ЗМІ «0352.ua – Сайт міста Тернополя»). *Якщо «хлопки» на авіабазах росіян видаються логічними та навіть очікуваними, то заздалегідь передбачити вибухи біля Джанкою було неможливо* (Онлайн-ЗМІ «24 канал»). *У Мелітополі традиційно фіксуємо «бавовну»; «Бавовни буде багато», – написав вчора волонтер* (Інтернет-журнал «Український тиждень»).

Варто відзначити, що перехід війни на якісно новий технологічний рівень завдяки широкому використанню безпілотних літальних апаратів (БПЛА), особливо FPV-дронів, на межі 2023–2024 років зумовив появу неологізмів, які не зафіксовані у словнику Євгена Букета 2022 року. Ідеться, зокрема, про утворену суфіксальним способом лексему *дронар* «оператор БПЛА», що набу-

ває популярності в медіаповідомленнях 2024 року, вживається переважно у формі множини й часто супроводжується присвійним займенником *наші*. Таке слововживання в медійних текстах акцентує на важливості згуртованої, злагодженої роботи відповідних структурних підрозділів ЗСУ для отримання результату на полі бою. Напр.: *Далекобійна гаубиця і кілька вантажівок – здобич княжих дронарів. Маріупольські дронари прочистили окупантам димохід точним влучанням. Куці й маскувальні сітки не рятують – наші дронари нищать ворога, як би він не ховався* (Інформаційне агентство «АрміяInform», 24.07.2024). *Наші дронари показали, як нищать ворога на Дніпрі. Наші дронари спалили вершину російської інженерної думки – танк-мангал «родной»* (Інформаційне агентство «АрміяInform», 25.07.2024).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, в умовах колективної небезпеки майже відразу після початку повномасштабної війни РФ проти України можемо констатувати дві відчутні еволюційні зміни в українському медійному дискурсі. По-перше, під впливом екстралінгвальних чинників відбувається безпрецедентна *«мобілізація» дериваційного арсеналу* української мови, що має наслідком потужний *комунікативно-прагматичний ефект* в усних і письмово оформлених мовленнєвих актах. По-друге, спостерігаємо *підсилення прагматичного потенціалу* висловлень, які містять новітні сленгізми-неологізми на тлі а) *ситуативної конвергенції* – контекстуально зумовленого накладання двох і більше словотвірних моделей у межах одного лексичного новоствору; б) *метафоричних і метонімічних зсувів* у лексико-семантичній структурі низки загально-вживаних слів, що від початку війни актуалізують мілітарні смисли і дозволяють розглядати новітні неологізми воєнного часу як одиниці сфери *лінгвістичної прагматики*. Виявлені мовні факти доправляють до висновку про *багатогранність* проблеми мілітарних неологізмів періоду російсько-української війни, розв'язання якої передбачає вихід за межі лінгвістики в царину когнітивної психології, нейролінгвістичного програмування, геополітичних студій, соціальних комунікацій та інших суміжних дисциплін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. АрміяInform представляє словник неологізмів української мови. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/07/20/armiyainform-predstavlyaye-slovyuk-neologizmv-ukrayinskoji-movy/> (дата звернення : 09.03.2023).
2. Борщевський С. В. Семантико-словотвірні та орфографічні особливості новітніх мілітарних неологізмів української мови: прагматичний аспект. *Актуальні проблеми медіапростору: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції* (Київ, 6 квітня 2023 р.). Київ: Навчально-науковий інститут журналістики, 2023. С. 41–47. URL: <http://journ.univ.kiev.ua/nauka1/materialy-konferentsiy> (дата звернення : 27.07.2024).

3. Букет Є. Зневажлива граматики війни: власні назви та імена агресора пишемо з малої літери. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/03/16/znevazhlyva-gramatyka-vijny-vlasni-nazvy-ta-imena-agresora-lyshe-z-maloyi-literi/> (дата звернення : 27.03.2023).
4. Війна змінила не лише життя, але й мову: з'явилися неологізми і багато лайки. URL: <https://tsn.ua/ato/viyna-zminila-ne-lishe-zhittya-ale-y-movu-z-yavilis-neologizmi-i-bagato-layki-2107099.html> (дата звернення : 27.03.2023).
5. Вусик Г. Л., Павлик Н. В. Неологізми як мовне відображення російсько-української війни 2022 року. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Вип. 23. Т. 1. С. 52–57. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_1/9.pdf (дата звернення : 09.08.2024).
6. Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК) / М. Шведова, Р. фон Вальденфельс, С. Яригін, А. Рисін, В. Старко, Т. Ніколаєнко та ін. – Київ, Львів, Єна, 2017-2024. URL: <https://www.uacorporus.org>.
7. Дзюбіна О. І. Структура, семантика та прагматика сленгових неологізмів соціальних мереж Twitter та Facebook (на матеріалі англійської мови). Дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 – германські мови. Львів, 2016. 206 с. URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/05/dis_dzyubina.pdf (дата звернення : 27.03.2023).
8. Задвохотити, Шойгувати та Бандеромобіль: які нові слова з'явилися в українців за період війни. URL: https://www.youtube.com/watch?v=U_nu93R6RFA (дата звернення : 27.03.2023).
9. Космеда Т. А. Негативно марковані лексико-семантичні запозичення з російської мови в період російсько-української війни. *Мовознавчий вісник*. 2023. Т.1, № 35. С. 18–27.
10. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 368 с.
11. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 464 с.
12. Кремінь Т. Новітні сленгізми-неологізми – мовне відзеркалення війни. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3490258-novitni-slengizmi-neologizmi-movne-vidzermalenna-vijni.html> (дата звернення : 27.03.2023).
13. Медведь М. М. Неологізми в словниковому складі української видавничо-поліграфічної термінології. *Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії*: зб. наук. праць. Рівнен. держ. гуманіт. ун-т ; редкол.: К. Ф. Шульжук (голов. ред.) [та ін.]. Рівне: РДГУ. Вип. 20(2). 2012. С. 107–110.
14. Печерський А. Чорнобаїти і відукраїнити: сленг війни шириться світом. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/06/24/chornobayity-i-vidukrayinyty-sleng-vijny-shyrytsya-svitom/> (дата звернення : 27.03.2023).
15. Тараненко О. О. Неологізм. *Енциклопедія Сучасної України* [Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.]; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. URL: <https://esu.com.ua/article-73609> (дата звернення : 27.03.2023).
16. Chornobaivka. Urban Dictionary. URL: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Chornobaivka> (дата звернення : 10.03.2023).

REFERENCES

1. Armiiainform predstavliaie slovnyk neolohizmiv ukrainskoi movy (2022) [ArmyInform presents a Dictionary of Neologisms of the Ukrainian Language]. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/07/20/armiyainform-predstavlyaye-slovnyk-neologizmiv-ukrayinskoyi-movy/> [in Ukrainian].
2. Borshchevskiy S. V. (2023) Semantyko-slovotvorni ta orfohrafichni osoblyvosti novitnikh militarykh neolohizmiv ukrainskoi movy: prahmatychnyi aspekt [Semantic, word-formation and spelling features of the recent military neologisms of the Ukrainian language: pragmatic aspect]. *Aktualni problemy mediaprostoru: materialy V Vseukrainskoi naykovopraktychnoi konferentsii* (Kyiv, 6 kvitnia 2023 r.). Kyiv: Navchalno-naukovyi instytut zhurnalistyky. – Current Issues of the Media Space: Proceedings of the V Ukrainian Scientific and Practical Conference (Kyiv, 6 April 2023). Kyiv: Educational and Scientific Institute of Journalism. 41–47. URL: <http://journ.univ.kiev.ua/nauka1/materialy-konferentsiy> [in Ukrainian].
3. Buket Ye. (2022) Znevazhlyva hramatyka viiny: vlasni nazvy ta imena ahresora pyshemo z maloi litery [Disrespectful grammar of war: proper names and names of the aggressor are written with lowercase letters]. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/03/16/znevazhlyva-gramatyka-vijny-vlasni-nazvy-ta-imena-agresora-lyshe-z-maloyi-literi/> [in Ukrainian].
4. Viina zminyla ne lyshe zhytтя, ale y movu: z'avylyys neolohizmy i bahato laiky (2022) [The war has changed not only life, but also language: neologisms and a lot of swearing have appeared]. URL: <https://tsn.ua/ato/viyna-zminila-ne-lishe-zhittya-ale-y-movu-z-yavilis-neologizmi-i-bagato-layki-2107099.html> [in Ukrainian].
5. Vusyk H. L., Pavlyk N. V. (2022) Neolohizmy yak movne vidobrazhennia rosiisko-ukrainskoi viiny 2022 roku [Neologisms as a linguistic reflection of the Russian-Ukrainian war of 2022]. *Zakarpatski filolohichni studii*. – Transcarpathian Philological Studies. Issue 23. Vol. 1. 52–57. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_1/9.pdf [in Ukrainian].
6. Heneralnyi rehionalno anotovanyi korpus ukrainskoi movy (HRAK) [The General Regionally Annotated Corpus of the Ukrainian Language] / M. Shvedova, R. fon Valdenfels, S. Yaryhin, A. Rysin, V. Starcko, T. Nikolaienko ta in. – Kyiv, Lviv, Yena, 2017-2024. URL: <https://www.uacorporus.org> [in Ukrainian].
7. Dziubina O. I. (2016) Struktura, semantyka ta prahmatyka slenhovykh neolohizmiv sotsialnykh merezh Twitter ta Facebook (na materialii anhliiskoi movy) [Structure, semantics and pragmatics of slang neologisms of social networks Twitter and Facebook (based on the English language)]. *Dys. ... kand. filol. nauk: spets. 10.02.04 – hermanski movy*. – PhD thesis in philology: speciality 10.02.04 – Germanic languages. Lviv. 206 p. URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/05/dis_dzyubina.pdf [in Ukrainian].
8. Zadvochsotyty, Shoihuvaty ta Banderomobil: yaki novi slova z'avylyys v ukraintsiv za period viiny (2023) [Zadvochsotyty, Shoihuvaty and Banderomobile: what new words have emerged in Ukrainian during the war]. URL: https://www.youtube.com/watch?v=U_nu93R6RFA [in Ukrainian].

9. Kosmeda T. A. (2023) Nehativno markovani leksyko-semantychni zapozychennia z rosiiskoi movy v period rosiisko-ukrainskoi viiny [Negatively marked lexical and semantic borrowings from the Russian language during the Russian-Ukrainian war]. *Movoznavchyi visnyk*. – Linguistic Bulletin. Vol.1, № 35. 18–27. [in Ukrainian].
10. Kocherhan M. P. (2006) *Vstup do movoznavstva* [Introduction to Linguistics]. Kyiv: Publishing Centre «Akademiia». 368 p. [in Ukrainian].
11. Kocherhan M. P. (2006) *Zahalne movoznavstvo* [General linguistics]. Kyiv: Publishing Centre «Akademiia». 464 p. [in Ukrainian].
12. Kremin T. (2022) Novitni slenkhizmy-neolohizmy – movne viddzerkalennia viiny [Newest slangisms-neologisms – linguistic reflection of the war]. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3490258-novitni-slengizmi-neologizmi-movne-viddzerkalenna-vijni.html> [in Ukrainian].
13. Medved M. M. (2012) Neolohizmy v slovnykovomu skladi ukrainskoi vydavnycho-polihrafichnoi terminolohii [Neologisms in the lexicon of Ukrainian publishing and printing terminology]. *Aktualni problemy suchasnoi filolohii. Movoznavchi studii: zb. nauk. prats. Rivnen. derzh. humanit. un-t ; redkol.: K. F. Shulzhuk (holov. red.)* [ta in.]. – Current Issues of Modern Philology. Linguistic studies: coll. of scientific papers. Rivne State University of the Humanities; editors: K. F. Shulzhuk (chief editor) [et al.]. Issue 20(2). 107–110. [in Ukrainian].
14. Pecherskyi A. (2022) Chornobaity i vidukrainyty: slenkh viiny shyrytsia svitom [Chornobaites and be Ukrained: the slang of war is spreading around the world]. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/06/24/chornobayity-i-vidukrayinyty-sleng-vijny-shyrytsya-svitom/> [in Ukrainian].
15. Taranenko O. O. (2021) Neolohizm. *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy* [Neologism. Encyclopaedia of Modern Ukraine]. [Redkol.: I. M. Dziuba, A. I. Zhukovskyi, M. H. Zhelezniak ta in.]; NAN Ukrainy, NTSh. Kyiv: Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy. – National Academy of Sciences of Ukraine, Scientific and Technical School. Kyiv: Institute of Encyclopaedic Research of the National Academy of Sciences of Ukraine. URL: <https://esu.com.ua/article-73609> [in Ukrainian].
16. Chornobaivka. Urban Dictionary. URL: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Chornobaivka>